

– створення належних умов, вироблення правових механізмів і процедур для повної і безперешкодної реалізації кожною особою прав і свобод, їх дієвої охорони та захисту у разі їх порушення;

– посилення боротьби зі злочинами, які посягають на права і свободи людини; прийняття законів про зброю, охоронну та детективну діяльність, про недержавні правозахисні організації.

Дослідження питання забезпечення безпеки потребує докладання інтелектуальних зусиль з метою їх узагальнення та об'єднання у всеохоплюючу, внутрішньо узгоджену та комплексну концепцію, яка буде здатна впоратися зі складними завданнями, що постають у процесі забезпечення глобальних та фундаментальних інтересів людства.

Перелік використаних джерел

Тихий В.П. Поняття безпеки людини і її правове забезпечення. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2016. № 1(6). С.21-40. URL: http://nauka.nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/07/03_Tihiy.pdf

Тихий В.П. Безпека людини: поняття, правове забезпечення, значення, види. *Вісник Національної академії правових наук України*. 2016. № 2 (85). С.31-46. URL: file:///C:/Users/admin/Downloads/vapny_2016_2_5.pdf

Конституція України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Наталія Губіцька

*студентка бакалаврату юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету*

ПРАВОВІ ТА СОЦІАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УКРАЇНІ

Однією із найпоширеніших форм порушення прав людини не лише в Україні, але й в цілому світі, є домашнє насильство.

Відповідно до п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», домашнє насильство – це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи

проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [5].

На відміну від іншого виду насилля, домашнє насильство має свої особливості, а саме: це насилля між особами, які зазвичай залежать одна від одної; насильство в сім'ї завжди відбувається на відлюдді й протягом тривалого проміжку часу; це систематична дія, яка не виникає зненацька та рідко буває одноразовим епізодом; має тенденцію динамічного деструктивного посилення; з точки зору винуватця, є швидким і результативним способом досягнення мети з найменшими затратами [2, с. 21]. Розрізняють домашнє насильство фізичного, сексуального, психологічного та економічного характеру [3, с. 15].

Доволі часто жертви не повідомляють про факти домашнього насильства. Це обумовлено низкою чинників. Серед них центральне місце займає психологічна, моральна неспроможність особи, яка постраждала від домашнього насильства, засвідчити відкрито про наявність психологічного насильства в сім'ї, страх осуду збоку інших людей, страх бути незрозумілим, зневіра в допомогу [4, с. 180].

Значні можливості з надання соціально-психологічної допомоги жертвам домашнього насильства мають деякі жіночі громадські організації. Вони можуть надавати безоплатну юридичну й психологічну допомогу, що є дуже актуальним, враховуючи скрутне матеріальне становище багатьох жертв насильства. Кваліфіковані юристи в таких організаціях допомагають жертвам домашнього насильства захистити свої права. Зазвичай жертви насильства потребують психологічної допомоги, адже вони перебувають у розпачі, втратили віру в себе і переконані, що самі винні у тому, що постраждали внаслідок насильства [1, с. 18-19].

Правовим аспектом захисту жертв домашнього насильства в Україні є ухвалений 7 грудня 2017 року Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». Його головними цілями слугують запобігання домашньому насильству, надання допомоги та захисту жертвам домашнього насильства, забезпечення відшкодування шкоди, завданої ним, а також притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки [5].

Аналізуючи положення даного закону, можна виділити спеціальні заходи, спрямовані на усунення загрози повторного застосування домашнього насильства стосовно особи, яка вже стала жертвою насилля. До таких заходів належать: терміновий заборонний або

обмежувальний припис стосовно кривдника (може становити зобов'язання покинути місце перебування жертви або заборону в будь-який спосіб контактувати з нею); взяття на профілактичний облік кривдника та проведення з ним профілактичної роботи; направлення кривдника на проходження програми для кривдників.

Враховуючи важливість висвітленої проблеми, вважаються ефективними вищевикладені заходи, адже вони покликані забезпечити захист жертв домашнього насильства та нагляд і притягнення до відповідальності кривдника з боку держави. Вкрай важливим положенням Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» є фінансування витрат, пов'язаних із запобіганням та протидією домашньому насильству, із коштів державного та місцевих бюджетів. Це означає, що держава сприяє наданню фахової медичної, психологічної допомоги жертвам домашнього насильства, які зазвичай перебувають у скрутному становищі і вкрай потребують допомоги.

Перелік використаних джерел

1. Гнатюк Н. І., Василенко О. М. Проблема насильства в сучасній сім'ї: теоретичні аспекти. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна"*. 2014. № 1. С. 17-19. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2014_1_5 (дата звернення: 18.10.2020).

2. Грабська І. А. Насильство в подружніх відносинах. *Практична психологія і соціальна робота*. К., 1998. № 9. С. 20–23.

3. Запорожцев А.В., Лабунь А.В., Заброда Д.Г., Басиста І.В., Дроздова І.В., Брижик В.О., Мусієнко О.М. Насильство в сім'ї та діяльність органів внутрішніх справ щодо його подолання. Київ, 2012. 246 с.

4. Зінсу О. І. Правові та психологічні аспекти домашнього насильства. *Молодий вчений*. 2018. № 12 (1). С. 178-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2018_12%281%29_48 (дата звернення: 18.10.2020).

5. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 р. 2671-VIII. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 18.10.2020).